

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
“ОКОЛНА СРЕДА” 2021-2027

ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Изх. № 94-00-160-9/28.03/2025 г.

Утвърдил:
МАНОЛ ГЕНОВ
Министър на околната среда и водите и
Председател на КН на ПОС 2021-2027 г.

ПРОТОКОЛ
от
ОСМО ЗАСЕДАНИЕ

на Комитета за наблюдение
на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
04 март 2025 г.

Осмото заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. (ПОС) беше открито от министъра на околна среда и водите и председател на Комитета за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. Манол Генов. Той приветства членовете на Комитета за наблюдение, представителите от Европейската комисия, и отбеляза че за него това е първото заседание в качеството му на министър на околната среда и водите, което и е първото заседание на КН за тази календарна година. Министър Генов отбеляза, че натрупаният опит досега ще помогне да се проведе пълноценна дискусия по всички въпроси, включени в дневния ред. Очаква се да се вземат важни решения, свързани с опазване на околната среда, които ще затвърдят ангажираността на МОСВ и членовете на Комитета за наблюдение по теми от съществено значение за здравето и качеството на живот на гражданите. Той посочи, че и в настоящото заседание, както и досега, ще бъдат намерени общи решения на актуалните проблеми, свързани с опазване на околната среда. На днешното заседание ще бъде подложено на обсъждане предложение за изменение ПОС 2021-2027 г. и ще бъде обсъдена оценка на резултатите от междинния преглед на изпълнението на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. Министър Генов апелира за активно участие на членовете на КН в обсъжданията и пожела пълноценна дискусия и резултати.

Министър Генов информира членовете на Комитета за наблюдение, че е наличен необходимият кворум за провеждане на заседанието. Той се обърна към гостите от Европейската комисия за встъпителни думи: г-н Жолт Зоколай, заместник-началник на район „България, Унгария и Словения“ в Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ и г-н Петър Христов – програмен мениджър в отдел "България, Унгария и Словения" на Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“.

Думата за изказване взе **г-н Жолт Зоколай**, който акцентира на важността на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. и на ангажираността на министър Генов и членовете и наблюдателите в КН за постигане на резултати в областта на политиката за опазване на околната среда в България. **Г-н Зоколай** информира присъстващите, че предстои много работа и затова е важно на този форум да се обсъди междинната оценка с резултатите от изпълнение на програмата. **Той** използва случая да изрази удовлетвореността си, че УО е организиран присъствено заседание на КН, което е най-подходящият начин за провеждане на ползотворна дискусия. **Г-н Зоколай** насърчи да се продължи с добрата практика за провеждане на присъствени заседания на Комитета. **Той** подчерта, че УО на ПОС има ангажимент да направи равностойна за изпълнението на програмата и да подложи на дискусии и обсъждания предложенията за изменение в рамките на КН. **Той** отбеляза, че най-висок приоритет за Европейската Комисия е околната среда и тя има ключова роля в изпълнението на европейските политики.

Г-н Зоколай отбеляза, че в международен план се намираме в бурен период и Европейският съюз се опитва да отговори адекватно. Представянето на резултатите от междинния преглед на програмата е добър момент да се види реалното ѝ изпълнение и предстоящите действия, както и да бъдат обсъдени мерките и да се дискутират нуждите от тяхната промяна. След резултатите от междинния преглед, предложението за изменение на програмата ще бъде обект на официални разговори с ЕК до одобряването ѝ. **Г-н Зоколай** посочи, че в хода на разговорите ще бъдат обсъдени някои от новите приоритети на Европейската комисия, поставени от новия заместник-председател на ЕК г-н Рафаеле Фито, с цел да се потвърди, че Кохезионната политика може ефективно да изпълни европейските цели. В заключение, **г-н Зоколай** изказа отново благодарност към всички присъстващи и пожела провеждане на ползотворна дискусия на заседанието.

Министър Генов благодари за изказването на **г-н Зоколай** и за положителни думи за работата на УО и на КН и подчерта важността на днешното заседание с оглед предложените изменения в програмата, след което премина към представяне за одобрение на дневния ред на осмото заседание на КН на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

Председателят на КН на ПОС отбеляза, че пакетът документи за заседанието е изпратен на 14.02.2025 г. до състава на Комитета, заедно с поканата за настоящото заседание. На 18.02.2025 г. е получено писмо от „Фонд Мениджър на финансовите инструменти в България“ ЕАД (ФМФИБ) с предложение за допълнение в проекта на дневен ред. Писмото е постъпило в срока за предложения за промени в дневния ред за заседанието, съгласно чл. 14, ал. 4 от Вътрешните правила за работата на КН на ПОС 2021-2027 г. във връзка с отправеното предложение в проекта на дневен ред е включена още една точка: „Представяне на информация за финансовите инструменти по Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.“, в изпълнение на чл. 12, ал. 1, т.16 от ПМС № 302 от 2022 г.“ **Министър Генов** представи на вниманието на членовете на КН актуализирания проект на дневен ред, както следва:

1. Представяне на оценка на резултатите от междинния преглед на изпълнението на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. съгласно чл. 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 - *за информация и обсъждане*;
2. Проект на изменение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. в резултат на оценката от междинния преглед на програмата съгласно чл. 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 - *за обсъждане и одобряване*;
3. Проект на изменение на методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Природосъобразни мерки за превенция и управление на риска от наводнения“ по Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“ на

Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. (одобрени на пето заседание на Комитета, проведено на 12.03.2024 г.) - за обсъждане и одобряване;

4. Представяне на информация за финансовите инструменти по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. в изпълнение на чл. 12, ал. 1, т. 16 от ПМС № 302/2022 г. - за информация и обсъждане.

Министър Генов се обърна към състава на КН за предложения и коментари по представения проект на дневен ред. Поради липса на изказвания, **председателят на КН на ПОС 2021-2027 г.** подложи на гласуване проекта на дневен ред. Членовете на Комитета бяха помолени да гласуват „за“, „против“ и „въздържал се“. От присъстващите членове с право на глас, всички членове гласуваха „за“, с което дневният ред на осмото заседание беше приет.

Председателят на КН на ПОС премина към разглеждане на първа точка от дневния ред: **Представяне на оценка на резултатите от междинния преглед на изпълнението на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. съгласно чл. 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060.** Той даде думата на г-жа Галина Симеонова, заместник-председател на КН на ПОС 2021-2027 г. и главен директор на ГД ОПОС.

Г-жа Галина Симеонова изказа благодарност на **министър Генов** за присъствието на днешното заседание, след което информира членове на Комитета, че в нормативно определения срок до 26.02.2025 г. са получени становища и коментари по оценката на резултатите от междинния преглед на програмата от:

- Дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия“ в МЗХ, като получените коментари и предложения са изпратени до специализираните дирекции в МОСВ и общото становище на министерството е отразено в таблицата с приети и неприети бележки и предложения. Съгласувателната таблица е изпратена по електронна поща до състава на КН на 28 февруари 2025 г. и също е представена в хартиен формат пред състава на КН.
- Дирекция „Управление на водите“ в МОСВ, която отправя предложение за техническа корекция. Същото е прието от страна на УО.

Г-жа Симеонова премина към презентацията, като уточни, че тъй като изпратената оценка на резултатите от извършения междинен преглед на програмата е обемен документ, в презентацията е направена екстракция на по-важните основни моменти, необходими за вземане на решение по отношение изпълнението на програмата. Поради това информацията в презентацията няма претенции за пълна изчерпателност по отношения на данните и анализите, коментирани детайлно от страна на УО в рамките на писмения документ – доклад за междинен преглед на изпълнението на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. съгласно чл. 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 .

Г-жа Симеонова посочи, че междинният преглед и оценката от него се извършва съгласно чл. 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060. През 2023 г. УО планираше външна помощ за осъществяване на тази оценка, но поради многократно обжалване по процедурата за избор на изпълнител, тя е извършена със собствен експертен ресурс на УО на програмата и с помощта на специализираните дирекции в МОСВ.

Г-жа Симеонова представи нормативните изисквания за извършване на междинния преглед на изпълнението съгласно чл. 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060. Предвид факта, че по програма „Околна среда“ 2021-2027 г. не се подкрепят мерки и дейности, които попадат в обхвата на букви б) и в) на чл. 18, разглеждане изпълнението на програмата в контекста на Националния план „Енергетика и климат“ и прилагането на принципите на Европейския стълб на социалните права е неприложимо. Информацията по буква г) Социално-икономическо положение на държавата членка, с обръщане на специално внимание на териториалните нужди и отчитане евентуалните негативни финансови, икономически или социални промени е

общоприложима за всички програми, като в рамките на междинния преглед е разгледана в светлината на програма „Околна среда“.

Г-жа Симеонова представи изпълнението на програмата в контекста на специфичните препоръки на Съвета към държавата членка, като отбеляза, че по приоритет „Води“ основната препоръка е да бъдат продължени инвестициите за подобряване управлението на водите и осигуряване на питейно-битово водоснабдяване. В тази връзка тя посочи, че през месец февруари тази година са сключени седем от най-важните договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Приоритет „Води“, с предефинирани бенефициенти седем ВиК оператора. Това е продължение на подхода от предходния програмен период, съгласно който с един проект се финансират потребностите за всички агломерации над 10 000 екв. ж. в една обособена територия, обслужвана от един бенефициент, който е консолидиран ВиК оператор. В рамките на КН много често е дискутирано, че с ресурса, с който разполага програмата, не може да се финансират всички агломерации, като водещ критерий е големината на агломерацията от 10 000 екв. ж. Общата необходима инвестиция за държавата членка надхвърля сумата от 18 - 20 милиарда лева. **Г-жа Симеонова** допълни, че министърът на регионалното развитие и благоустройството е обявил, че актуализираната стойност на инвестиционната програма на страната по отношение на ВиК сектора към момента надхвърля 30 милиарда лева, в тази връзка ограниченият принос по ПОС от 1,4 млрд. лева в настоящия програмен период може да се предостави основно за агломерациите над 10 000 екв. ж. В допълнение има и фазиращи проекти, които продължават своето поетапно изпълнение, като по тях се представят за верификация разходите, изпълнявани във втората фаза на проектите. Също така Столична община към края на предходната 2024 г. година следваше да приключи първа фаза на проекта, стартиран през програмен период 2014 – 2020 г. Към настоящия момент УО е в напреднал етап на преговори с бъдещия бенефициент по отношение на новата процедура за предоставяне на БФП в рамките на период 2021 – 2027 г. УО счита, че Столична община отново ще може да се включи в групата на бенефициентите, които ще допринесат за изпълнението на препоръката на ЕК и за инвестициите във ВиК сектора като цяло.

Г-жа Симеонова посочи, че по отношение на специфичните препоръки на Съвета по Приоритет 2 „Отпадъци“, се акцентира върху от инвестициите за разделното събиране и рециклиране на битовите отпадъци. Тя сподели, че в отправената препоръка се посочва, че страната ни все още остава с най-ниската ефективност по отношение на рециклирането. Препоръката е в насока нуждата от инвестиции за подобро разделно събиране и повишаване степента на компостиране на битовите отпадъци. Страната ни продължава да работи и по адресиране на констатацията, че България е на последно място и все още не прилага принципа „замърсителя плаща“. Поради тази причина в рамките на средносрочния преглед е отбелязано, че фокусът на програмата от момента на нейното одобрение в приоритет „Отпадъци“ е насочен изцяло към разделното събиране и рециклиране на битовите отпадъци. Първите стартирани процедури са фокусирани към биоразградимите отпадъци. По програмата са предвидени 150 млн. евро за подкрепа на общини за разделно събиране и рециклиране на биоразградимите отпадъци. УО разработва и процедура за предоставяне на БФП с общ бюджет почти 75 млн. евро за центрове за повторна употреба и поправка. По тази процедура общините следва да получат възможност за кандидатстване още тази година.

Г-жа Симеонова отбеляза, че в рамките на средносрочния преглед се отчита, че НСОРБ се справя много добре с тежката задача по изпълнение на проекта им, чрез който следва да бъдат разработени моделите за определяне на новата такса битови отпадъци, прилагайки схемата „плащаш, колкото изхвърляш“. Тя акцентира и на текущата процедура с няколко срока за кандидатстване на стойност близо 45 млн. евро за рекултивация на регионални депа/ клетки на регионални депа с преустановена експлоатация. Първите проекти по тази процедура вече се изпълняват.

По Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ **г-жа Симеонова** отбеляза че, в специфичните препоръки за държавата е посочено, че България има възможност да подобри биоразнообразието и опазването и възстановяването на природата УО счита, че този приоритет е изцяло насочен в тази посока, като фокусът през периода 2021 – 2027 г. е основно в инвестиции в зоните на Натура 2000. Втори приоритет е подкрепата на инвестициите извън Натура 2000, които обаче следва да са идентифицирани в съответните стратегически и планови документи.

Г-жа Симеонова направи уточнение, че близо 145 млн. евро са предвидени за инвестиции в мерки от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 (НРПД). УО планира 2 млн. евро, за подкрепа за ефективната работа и изграждането на капацитет на сформирани органи за управление екологичната мрежа.

В заключение, по отношение на Приоритет “Биологично разнообразие“, **тя** информира за заделения ресурс от програмата за разработването на планове за управление на защитени зони, което обаче е в пряка зависимост от предстоящото установяване на специфичните и подробни цели за опазване на всички защитени зони.

По отношение на отчетената от Съвета висока уязвимост на България към наводнения, Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“ на ПОС обезпечава във висока степен мерки за устойчивост. **Г-жа Симеонова** отбеляза, че УО на ПОС е сред първите управляващи органи на програми, разработили методически указания към бенефициентите за прилагане на т.н. консолидирана документация за доказване на климатична устойчивост и подчерта, че този факт дава своя принос по отношение на дългосрочната визия у бенефициентите за адаптиране на направената от тях инвестиция към бъдещите изменения на климата.

Също така подчерта значението на възможностите в програмата, изразени в милиони левове за защита от наводнения, за повишаване устойчивостта срещу горски пожари (чрез вече действащ проект с бенефициент ГД ПБЗН), за превенция от неблагоприятни геодинамични процеси, свлачища, срутища, където вече е одобрено проектно предложение на АПИ. **Г-жа Симеонова** отбеляза също, че в МВР се работи по ново проектно предложение - втора част на изграждане на Системата за ранно предупреждение и оповестяване на населението. След изпълнението на първата част в предишния програмен период и новия проект, **тя** изрази увереност, че по този начин областите на страната ще бъдат покрити на 100% от системата.

По Приоритет 5 „Въздух“ на фона на замърсяването на въздуха в България. изпълнението на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. стартира именно с този приоритет, по който 21 общини изпълняват проекти за премахването на печки на твърдо гориво, а по друга процедура - за зелена инфраструктура в градска среда в тези 21 общини ще бъдат засадени нови растителни видове, помагачи за подобряване качеството на въздуха, поради тяхната способност да поемат фини прахови частици.

По отношение на Приоритет 6 „Техническа помощ“, свързан с административния капацитет на бенефициентите, **г-жа Симеонова** посочи, че ще продължат обученията за управление на административните договори и законосъобразното възлагане на поръчки по реда на ЗОП. **Тя** изрази благодарност към Европейската инвестиционна банка, подкрепяща Управляващия орган с допълнителна експертиза. **Г-жа Симеонова** изрази категорична увереност, че ще продължи работата по подобряване функционирането и повишаване на капацитета на бенефициентите, така че да се отговори на отправените от Съвета препоръки в областта на изграждане на административен капацитет.

В хода на средносрочния преглед на ПОС, се отбелязва и социално-икономическото положение на държавата членка. На базата на анализ, направен от Централно координационно звено в МС и включен в презентацията с частта, касаеща ПОС, се виждат хоризонтални различия на ниво региони. Чрез значителни инвестиции по проекти в регионите в Северна България Програма „Околна среда“ дава своя принос за намаляване на тези различия.

Г-жа Симеонова информира по отношение на оценките на програмата, че през следващите три години ще бъдат извършени: анализ и оценка на добавената стойност на двуфондовото финансиране от ЕФРР и КФ в рамките на един приоритет – Приоритет 1 “Води” и Приоритет 5 “Въздух”; оценка на уместността на подхода ИТИ за изпълнение на мерки в областта на околната среда и изменението на климата; тематична оценка въз основа на резултатите от междинния преглед в рамките на един приоритет и оценка за принос на въздействието на програмата чрез споделено управление за постигане на конкретните цели.

При отчитане на „Общи предизвикателства пред изпълнението на програмата“ и основите трудности, през които се премина през периода 2022-2024 г., **г-жа Симеонова** представи информация за общия обявен ресурс в размер на 1 милиард 490 милиона евро, което са 82% от бюджета на програмата. Договорени са 731 милиона евро или почти 49% от бюджета на програмата. Реално изплатени са почти 80 милиона евро, верифицираните средства възлизат на 22 милиона евро, като наваксването по отношение на сертифицираните средства предстои. Тя открий конкурентното наличие на финансови възможности и по НПВУ, и по капиталовата програма в рамките на държавния бюджет, което поставя ПОС в по-неблагоприятни условия сред едни и същи бенефициенти. На членовете на Комитета за наблюдение се представи сравнение на програмите от двата предходни програмни периода, което показва, че към един и същи период от тяхното изпълнение Програма „Околна среда 2007 – 2013 г. е била договорена на около 26% от общия си бюджет, Програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“ - на около 21% от общия си бюджет, а към настоящия момент ПОС 2021-2027 г. е вече с 49% договаряне на бюджетния ресурс. „Надяваме се, че с това по-спешно договаряне и с по-ранните темпове на изпълнение на проектите, бенефициентите ще имат по-добра възможност за реално и качествено изпълнение на терен“, каза **г-жа Симеонова**. По отношение на извършените плащания, те са с малко над 1% по-високи от данни за същия времеви период в рамките на предходните два програмни периода. В края на презентацията **г-жа Симеонова** изрази увереност, че въпреки трудностите и предизвикателствата, въпреки че програма "Околна среда" е една от най-тежките инфраструктурни програми с голямо разнообразие от мерки, досега винаги се е постигало 100% изпълнение на заложените финансови параметри на програмата в края на програмния период.

Министър Манол Генов благодари за предоставената информация и даде думата за коментари, становища и бележки на членовете на Комитета.

Думата взе **доц. д-р Борислав Великов**, член на **Националния съвет на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)**, за да изрази за пореден път своето безпокойство относно изоставането по отношение на Директива № 91/271/ЕИО за пречистване на градските отпадъчни води за някои части на страната, например Северозападните райони на България, където от шест пречиствателни станции, които липсват за агломерации над 10 хиляди еквивалент жители, две са в област Монтана - в Лом и в Берковица. В Лом е изградена по-малко от половината необходима канализационна мрежа. **Доц. д-р Великов** се поинтересува дали евентуалното разширяване на обхвата на Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г. ще осигури възможност за получаване на финансова подкрепа и за други проекти, не само в консолидираните територии, а и в неконсолидирани като Лом и Берковица.

Министър Манол Генов отговори на доц. д-р Великов, че в предстоящото гласуване по дневния ред, в точка 3 се предлага решение на поставения въпрос, като основният аргумент е, че наказателната процедура е върху цялата страна, а не само върху консолидираните ВиК оператори.

В дискусиата се включи с изказване и **г-жа Донка Михайлова**, зам.-председател на **Националното сдружение на общините и кмет на Троян**, която каза, че подкрепя така представения отчет и поздравя министъра на околната среда и водите за личното председателство на заседанието на КН, тъй като Програмата е сериозен финансов инструмент, който обезпечава политиките на министерството. Тя сподели позицията на НСОРБ, че

общинските ВиК дружества имат право на съществуване, а консолидирането на сектора не трябва да става само на база на административни области. **Г- жа Донка Михайлова** постави на вниманието на КН и проблема, свързан с финансови корекции по Програмата.

Тя обърна внимание на два важни въпроса за българските общини: „Първият е свързан с финансовите корекции. Тема, която редовно се адресира към общините, и която в публичното пространство звучи като виждате ли общините упражняват определени и незаконосъобразни действия и имат остър дефицит на експертиза по отношение на прилагането на ЗОП, говоря не само за Управляващия орган на „Околна среда“, каза тя и добави: "Фактът, че ние имаме 72% решения, свързани с това, че процедурите са незаконосъобразни, а в регионалната програма имаме почти 100 % подобни решения означава, че нещо не е наред в процеса. Не ни удовлетворява отговора, че УО действат според методиката на ОСЕС. Още повече, че оценките от управляващите органи сериозно се разминават и с оценките на АДФИ от проверки, и оценките на Сметната палата, и оценките на други контролни органи“.

Зам.-председателят на НСОРБ обърна внимание на необходимостта от сериозен диалог с участието и на Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ (ИА ОСЕС) поради намаляващия интерес от страна на общините да търсят финансиране от програмите през 2021-2027 г., поради високия риск от финансови корекции и при осигурени възможности за финансиране от инвестиционната програма от националния бюджет и Националния план за възстановяване и устойчивост. **Тя** настоя да бъдат потърсени възможни решения, тъй като всички финансови корекции се плащат от местните данъци и такси на българските граждани и следва да бъдат намерени решения, които да намалят последиците от налагането на финансови корекции.

Вторият основен момент, на който обърна внимание **г-жа Михайлова** беше свързан с границата от 10 000 екв. жители за агломерациите, които могат да получат финансиране за канализация. **Тя** сподели, че след проведени срещи в рамките на последния месец във всички населени места на Троянска община, са изразени впечатления, че по този начин гражданите в по-малките населени места са дискриминирани. **Тя** обясни, че съгласно Закона за устройство на територията в малките населени места населението следва да прави изгребни ями. Почистването на изгребните ями струва скъпо и тези граждани са поставени в значително по-трудни условия, още повече, че по принцип тази част от населението е с по-ниски доходи. Поради това в бъдеще следва да се търсят решения към намаляване на границата от 10 000 екв. ж. в интерес на гражданите.

В заключение изрази съгласие с казаното от **госпожа Симеонова**, че процесът на обжалване на процедурите за избор на изпълнител има пряко отношение към забавянето на разплащанията. Обжалването пред Комисията за защита на конкуренцията наред с позитивите, които носи има и доста негативи, поради факта, че много от обжалванията са неоснователни. Следва да бъде потърсена и законодателна промяна, която едновременно да продължи да поддържа конкурентна среда, като дава право на всеки кандидат да защити правата си, но това да бъде обосновано и законосъобразно.

Министър Генов благодари на **г-жа Михайлова** и изрази съгласие с направените констатации. По отношение на проблема с осъществения контрол в процедурите за избор на изпълнител и наложените финансови корекции **той** сподели разбиране, че следва да има еднакъв подход и методика за проверка. **Обърна** внимание, че следва да бъдат стартирани разговори с Агенцията за обществени поръчки, която първоначално извършва контрол на обществените поръчки. Изрази съгласие, че в конструктивен диалог с ИА ОСЕС, Сметна палата, Агенцията за държавна финансова инспекция, проблемите биха могли да бъдат дискутирани и да се намери балансирано решение, което да защити интереса на всички участници в процеса. По отношение на проблема, свързан с обжалванията в процеса на избор на изпълнител, сподели, че поради законодателните права на участниците да обжалват

процеса, УО не би могъл да лимитира предоставените законодателни права на участниците, поради което те не могат да бъдат ограничени и по програмата.

Министър Генов даде думата на **г-жа Симеонова** за допълнителни коментари. **Тя** допълни **министър Генов**, че има отправена покана за среща от Национално сдружение на общините в Република България към Министерството на финансите, в чиято структура е ИА ОСЕС. Управляващите органи също са изразили готовност за диалог, в който да бъде намерен баланс по отношение на контролните процедури при проверката на проведените обществени поръчки и да бъде гарантирано, че в изпълнение на утвърдените стандарти няма да бъдат допуснати пропуски при извършения контрол, които биха довели до проблеми занапред.

Министър Генов даде думата на **г-н Красимир Дачев – заместник-председател на УС на Българска търговско-промишлена палата**, който обърна особено внимание върху изключителното значение на превенцията от горските пожари преди акцентът да е сложен върху ликвидиране на последствията от пожарите. **Обърна** внимание, че необходимият финансов ресурс за превенция е в хиляди пъти по-малък от този, необходим за погасяване на последствията от самите пожари. **Допълни**, че при наводненията ситуацията е същата и призова ведомствата да си свършат текущата работа, за да не се налага да бъдат преодолявани последствията от тях.

Министър Генов допълни изразеното от **г-н Дачев** становище по отношение на превенцията от наводнения, при което съотношението е 1 лев превенция срещу 7 лева ликвидиране на щета. Той поясни, че в момента министерството е направило преглед чрез всички областни управи и Басейнови дирекции за идентификация проводимостта на реките, с цел проследяване на собствеността на терените, в които следва да бъдат извършени инвестициите. В случаите, при които това са държавни терени, държавата ще бъде партньор на общините в изпълнението на проектите.

Обясни, че необходимият финансов ресурс за превенция от наводнения е в размер на 700 – 800 милиона, с които програмата не разполага. Като допълнително предизвикателство отбеляза и факта, че процедурите за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансов помощ са по-сложни в сравнение с кандидатстването за финансови средства в Комисията по възстановяване и подпомагане.

По отношение на пожарите **министър Генов** даде думата на **госпожа Симеонова**, която допълни, че превенцията никога не е била на по-заден план, отколкото реалните действия по отношение на гасенето на пожари. **Тя** разясни, че много по-често се акцентира върху дейностите за закупуване на възможно най-добрата техника за гасене на пожари и по-малък акцент се поставя върху изградените вече по Програма „Околна среда 2014-2020 г.“ шест центъра за превенция, в които през програмен период 2021-2027 г. чрез изпълнението на проекта на ГД ПБЗН ще бъдат обучени между 26 и 28 хиляди души, специално за действия в насока превенция на горски пожари и разбира се за последващи адекватни действия за справянето със същите. Чрез получената подготовка ще се осигурят адекватни действия на населението при последващи кризи, които застрашават живота и здравето на хората. **Г-жа Симеонова** изрази надежда, че обученото население ще сподели придобития опит, което ще осигури разпространение на информацията сред населението и оттам - по-голяма превенция от бедствия.

Министър Генов даде думата за изказване на **г-н Александър Загоров – конфедерален секретар на “Конфедерация на труда „Подкрепа”**, който изрази удовлетворение от участието си в Комитета за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. **Той** постави съществен въпрос, свързан с подобряване на безопасността и здравето при работните процеси, които се изпълняват по проектите на програмата. Изрази притеснения, свързани с натиска за изпълнение на Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ). Това ще доведе до промени за ускорено изпълнение, което ще се отрази и върху безопасността и здравето в работните процеси, при които ще се изисква с недостатъчен брой хора да се извършват много работни процеси. Техниката ще се мести от едно място на друго по спешност, което ще доведе до

забавяне на дейностите по ПОС 2021 -2027, поради крайните срокове за приключване на проектите по ПВУ. Обърна внимание на този риск при изпълнението на програмата и изрази надежда, че е взет предвид при прегледа на изпълнението.

Думата беше дадена на **г-жа Симеонова**, която първо взе отношение по коментара за безопасните условия на труд, като обясни, че към изискванията във всяка една процедура за предоставяне на БФП, в която има предвидени дейности за изграждане на инфраструктура, бенефициентите се задължават да спазват изискванията на законодателството, в т.ч. и за безопасни условия на труд, и да ги прилагат в своите договори, в рамките на които изпълняват съответните дейности на терен. При строителството независимият надзор проследява дали се спазват изискванията за безопасни условия на труд. Тя изрази увереност, че поради спецификата на дейностите се изисква изключително отговорно отношение от страна на строителните фирми, които изпълняват мащабни инфраструктурни обекти. **Г-жа Симеонова** увери, че безопасните условия на труд се следят и се изискват от бенефициентите и при по-леки инвестиционни мерки като например на бенефициентите по приоритет „Въздух“ при монтажа и демонтажа на отоплителните устройства, където основно се работи с електрически уреди.

По отношение на казаното от **г-н Загорев** за ускоряване на изпълнението на проектите по ПВУ, тя изрази пълно съгласие, че ще има голямо ускоряване на изпълнението на тези проекти, чийто срок за изпълнение изтича в началото на следващата година. За проектите, които предстои да бъдат пренасочени за финансиране от НПВУ към ПОС 21-27, **г-жа Симеонова** изрази очакване, че с осигурената им възможност за по-дълъг срок на изпълнение ще бъде обезпечено нужното качество на изпълнение на тези проекти.

Думата беше дадена на **г-н Николай Василев**, началник отдел „Стратегии и планиране в горското стопанство“, дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия“ в МЗХ, който подчерта отличното сътрудничество през последните няколко години, в рамките, на което са изпълнени няколко съществени проекта, а при други предстои тяхното изпълнение.

Г-н Василев изрази отношение по темата свързана с горските пожари, като отново отчете линията на демаркация между превенцията, която е в Министерството на земеделието и храните, чрез Стратегическия план за развитие на земеделието в селските райони и борбата с горските пожари, която е в Министерството на околната среда и водите.

Изрази адмиращи по отношение на проекта, изпълняван от Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ за доставка на оборудване при гасенето на пожари. Същевременно обърна внимание на анализ, който е бил изпратен официално преди около година и половина и представи в резюме резултатите от анализа: “Оказва се, че около 40 % от териториалните поделения на държавните горски предприятия, по чл. 163 от Закона за горите всъщност са на около и над половин час от най-близката регионална или местна структура на „Пожарна безопасност и защита на населението“, което означава, че първоначалната атака се отлага поне с половин час, а както всички знаем най-ключово за недопускане един пожар да се разрасне е сравнително краткото време за първоначална атака. Ето защо е изпратено официално молба за съдействие, има и официална подкрепа писмено от Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“. Изразена беше надежда, че с междинната оценка и промяна в програмата всъщност ще се намери един ресурс, който ще бъде в размер на нула цяло и няколко процента в бюджета на програмата, но както отбеляза **г-н Василев** той не вижда такъв, така че има известно разочарование.

Г-н Василев изрази надежда пред членовете на КН, че занапред ще има възможност да бъдат осигурени тези средства за закупуване на необходимата техника за борба с горските пожари, специално за тези териториални поделения на Държавните горски предприятия, които са сравнително далеч от структурите на пожарната и са първите служители, които отиват и последните си тръгват от пожара.

На второ място той изрази признание по отношение на: „Инвестиция С511 от НПВУ, свързана с интегриране на екосистемния подход и прилагане на природосъобразни решения при опазването на защитените зони от мрежата Натура 2000 за разработване на специфични цели за защитените зони от мрежата Натура 2000 и подкрепа за развитие и управление на екосистемните услуги и оценка на състоянието на елементите на зелената инфраструктура“, която вероятно няма да успее да се случи в рамките на НПВУ и да бъде прехвърлена към ПОС. Той призна, че това е една много ключова инвестиция, която държавата задължително трябва и ще направи. Много правилно е посочено, че направената от дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия“ в Министерство на земеделието и храните оценка е субективна по отношение на изразеното съмнение дали има достатъчен капацитет за изпълнение на толкова амбициозна задача. Той изрази надежда, че на по-късен етап ще се представи една обективна оценка, която да е убеждаваща, че учените от БАН и от останалите структури могат да поемат този огромен по обем ангажимент, защото, както посочи той "аз като член на Националния съвет по биоразнообразие съм виждал какъв е обемът и наистина ние трябва да свършим максимално качествено тази работа, за да може съответно и Комисията да бъде доволна от тези резултати“.

В заключение г-н Василев изрази мнение, че вероятно не е получил актуализирани варианти на документите, а само на актуализиран дневен ред, съгласувателна таблица и заповед.

Думата за отговор беше дадена на **г-жа Галина Симеонова**, която поясни на **г-н Василев**, че ревизираните документи са изпратени на членовете по електронна поща на 28.02.2025 г., като в съобщението е посочен линк и указания за достъпване на всички актуализирани документи, качени на страницата на www.eufunds.bg. Документите са с голям обем и не могат да минат през електронна поща. Поради тази причина в изпратеното съобщение до всички членове са прикачени само актуализиран дневен ред, съгласувателна таблица и заповед за състава на КН, които са с обем, който преминава през електронната поща.

Г-жа Симеонова представи допълнителна информация по отношение на прехвърлянето на проекта по биологично разнообразие от НПВУ към ПОС при одобрение на изменението на програмата. Тя изрази увереност, че ще бъде представена информация за изпълнението на проекта по време на някои от следващите Комитети за наблюдение през 2026 г. и изрази уверение, че периодът за изпълнение на проекта ще бъде достатъчен на бенефициента като отчете, огромния научен труд, който трябва да бъде положен, огледите на терен и другите съпътстващи дейности, които трябва да бъдат изпълнени, за да се изготвят необходимите документи.

По отношение на възможността за осигуряване на средства за допълнителни мерки свързани с оборудване и осигуряване на възможност на горските предприятия да бъдат първи в гасаческите дейности при горските пожари, **тя** изрази позиция, че намиране на решение би могло да има след предстоящ преглед на изпълнението на проекта от Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, който вече е в напреднал период на изпълнение. Голяма част от обществените поръчки по проекта са възложени и при наличие на икономии, същите биха могли да бъдат насочени към подобни дейности с друг бенефициент, в случая с предложението от страна на г-н Василев – възможни такива биха били именно държавните горски предприятия. **Тя** отбеляза, обаче, че решението следва да бъде базирано на обстоятелствен анализ. Той следва да отразява позициите на всички заинтересовани страни - държавните горски предприятия, Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ и МОСВ и да обективира действително какво би било най-необходимото с оглед допълняемост на мерките, а не припокриване на едни и същи действия с подобен тип техника и подход. Следва да бъде осигурена правилната линия на демаркация, за предоставяне на ресурса в максимален размер, ефективно и ефикасно.

Министър Генов взе отношение по изказването на **г-н Василев**, свързано със закупуване на техника за гасенето на горските пожари и обясни, че преди години по Програмата за селските райони са изградени станции, които да подпомагат осъществяването на превенция от горски пожари. Той предложи да се обследва тяхното състояние, с оглед максимално използване на вече изградената инфраструктура за превенция, така че да бъде изпълнена основната ѝ функция – подпомагане предотвратяването на горските пожари.

Министър Манол Генов се обърна към членовете на Комитета за допълнителни изказвания и становища по темата.

Думата за изказване взе **главен комисар Александър Джартов**, директор на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ (ГДПБЗН) в МВР, в качеството на гост в заседанието на Комитета. Той отбеляза принципната подкрепа на ГДПБЗН за колегите от Министерство на земеделието и храните (МЗХ), отчитайки, че управлението на риска от бедствия подлежи на системен подход във всичките му фази - превенция, готовност, реагиране и възстановяване. В зависимост от функциите, възложени на отделни институции, всички следва да се разпознават в отделните елементи и във всяка фаза. Основните функции, свързани с пожарогасенето са възложени на ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“. Изминалата година показва, че функционирането на всички части на Единната спасителна система съгласно Закона при защита на бедствия са важен елемент на процеса за ограничаване вредите върху природата, постигнати с общите усилия на служителите на ГДПБЗН и МЗХ, които бяха денонощно на терен, също доброволните формирания, местната власт, бизнеса, както и служители от Министерство на отбраната. **Главно комисар Джартов** обърна внимание, че икономии от бюджета на проект BG16FFPR002-4.001-0001 „Повишаване техническата обезпеченост и капацитета на структурните звена на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" и подготовка на населението за реагиране при горски пожари“ всъщност са потенциални. Същите не са реализирани, предвид факта че процедурите за обществени поръчки по проекта, свързани с трите типа пожарни автомобили, все още не са финализирани. В този смисъл, на настоящия етап не може да се говори за икономии при изпълнението на проекта. В заключение, **главен комисар Джартов** посочи, че всяка институция, която инвестира в подобни дейности ще има абсолютната подкрепа на ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“.

След приключване изказването на **главен комисар Джартов**, думата беше дадена на **г-н Николай Василев**, началник отдел „Стратегии и планиране в горското стопанство“, дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия“ в Министерство на земеделието и храните. Той акцентира на превенцията като мярка чрез идентифициране на необходимостта от изграждане на автоматични наблюдателни станции. Също така посочи, че преди около осем години е разработена схема за разположение на такива станции с цел да се избегне елемента на хаотичност при изграждането на подобни. Програмата за развитие на селските райони съответно е предоставяла финансиране единствено на позиции, които са се считали за целесъобразни. Тази инвестиция (С5.12) в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) не беше осъществена и през 2023 година е премахната от плана. Инвестицията предвиждаше финансиране изграждането на Система за наблюдение и ранно откриване и оповестяване на горски пожари за територията на Югоизточна България, в чиято територия са най-големите проблеми с горските пожари. В Югозападна България са изградени девет автоматични наблюдателни станции. **Г-н Василев** приключи изказването, като отбеляза, че трябва да има по-добра междуинституционална комуникация по отношение на превенцията и борбата с природните бедствия и в частност горските пожари, което ще се постигне с продължаване на доброто сътрудничество с колегите от МОСВ и ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“.

След изчерпване на дискусиата, **председателят на КН на ПОС 2021-2027 г.** премина към разглеждане на втора точка от дневния ред: **Проект на изменение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. в резултат на оценката от междинния преглед на програмата съгласно чл. 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060.**

Министър Манол Генов даде думата на **г-жа Симеонова, заместник- председател на КН на ПОС 2021-2027 г. и главен директор на ГД ОПОС.** Тя уведоми членовете на КН, че в рамките на нормативно определения срок до 26.02.2025 г. за представяне на становища от състава на Комитета по изпратения проект на изменение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. и обосновка към нея са получени становища от: Дирекция „Национална служба защита на природата“ в МОСВ; Дирекция „Опазване чистотата на въздуха“ в МОСВ; Юридическите лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, работещи в сферата на опазване на околната среда, което е изпратено от представителя на ВВФ в Комитета за наблюдение – г-жа Катерина Раковска; Дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия“, Министерство на земеделието и храните, което е изпратено от инж. Николай Василев – началник отдел „Стратегии и планиране в горското стопанство“; Национално сдружение на общините в Република България - направените предложения са приети от Управляващия орган на програмата; Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“.

На членовете на КН беше представена информация, че всички получени становища са включени в изпратената съгласувателна таблица. Приетите коментари са отразени в изпратения проект на изменение на Програма „Околна среда“ 2021-2027. в режим „проследяване на промените“, в съгласувателната таблица са представени мотивите на УО по постъпилите предложения.

Г- жа Симеонова премина към представяне на информация за предложени проект на изменение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. в резултат на оценката от междинния преглед на програмата съгласно чл. 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060. Презентацията е налична на следния адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/opos/node/17379> .

Тя обърна внимание, че презентацията представя единствено основните моменти и акценти от подготвеното предложение за изменение на програмата, същата не е изчерпателна предвид големината и сложността на документите (самата програмата Околна среда 2021-2027 г. и разработените мотиви за предлаганите изменения), след което стартира своето изложение, с информацията че ПОС 2021-2027 г. продължава да поддържа фокуса върху прилагане на регионалния подход за инвестициите във ВиК инфраструктура. Във връзка с отправения коментар на НСОРБ в първа точка от дневния ред на заседанието, **г- жа Симеонова** заяви, че ако няма таргетирано извършване на инвестиции във ВиК инфраструктура по отношение на финансовия ресурс по програмата, няма да може да се получи необходимият ефект. Приключвайки проект по програмата в даден консолидиран ВиК регион, УО, респективно МОСВ ще бъдат сигурни, че са покрити необходимите инвестиции в този регион поне за агломерациите с над 10 000 екв. жители. Наказателната процедура за агломерациите с над 10 000 екв. ж. навлезе в доста напреднала фаза, след като беше получено съобщение на ЕК (от края на 2024 г.) за пристъпване към следваща стъпка - Решение за сезиране на Съда на ЕС. Това означава, че остава все по- малко време, в което държавата членка може да предприеме реални действия по изграждане на необходимите канализационни системи и пречистващи станции, с които да се минимизира риска за възможна присъда срещу страната. В проекта на изменение на програмата се конкретизират дейностите по отношение на подготовка и изпълнение на инфраструктурни мерки, като се дава възможност на общините, които се намират в неконсолидирани райони, да започнат подготовка за бъдещи инвестиции, като се започне с приоритетно проектиране на необходимите пречиствателни съоръжения за отпадни води. Единствено при наличие на готови проекти (в идейна или техническа фаза) ще може да се пристъпи към последващото им изграждане в бъдеще, при наличие на осигурен финансов

ресурс било то от държавен бюджет на Р България или от бюджета на програмата, в случай на освобождаване на такъв в рамките на приоритет Води.

Другото предложено изменение по отношение на Приоритет 1 „Води“ на програмата е вписването на задължителен процент на собствено финансиране за проектите (12% от общата стойност на допустимите разходи за предстоящите за разглеждане проекти на 10 бр. ВиК оператори, с включени инвестиции за агломерации между 5 000 и 10 000 екв. жители, в консолидирани райони). Поради невъзможност да се изпълни проект за изграждане на ВиК инфраструктура в 10 агломерации по НПВУ, този проект ще премине за финансиране със средства от ПОС 2021-2027 г. След извършен анализ на исторически данни по ОПОС 2014-2020 г. и ПОС 2021-2027 г. за финансиране изграждането на ВиК инфраструктура, УО доказва, че 14-те ВиК оператори (бенефициенти в стария програмен период 2014-2020 г.) и новоконсолидираните 7 ВиК оператори-бенефициенти по ПОС 2021-2027 г., предоставят собствено финансиране по проектите средно в размер на 12%. След представяне на мотиви и обосновка, е получено съгласие от ЕК, че 12-те процента са медиана на необходимата собствена инвестиция от страна на новите бенефициенти по програмата. Фиксираният процент на собствено самоучастие за Столична община е изчислен на 25%, предвид факта че това е специфичен бенефициент, който има сключен концесионен договор с оператор на общинската ВиК инфраструктура и отчитайки наличието на определена норма на възвръщаемост за концесионера, и бъдещите приходи от експлоатацията на ВиК системата. **Г-жа Симеонова** отбелязва, че проектите, които се пренасочват за финансиране от НПВУ към програмата са в по-напреднал етап на изпълнение - не само имат обявени обществени поръчки, но по една част от тях вече има подписани и основни договори (това са договори за инженеринг – проектиране и изграждане). Другата част от провежданите обществени поръчки от 10-те ВиК дружества, бъдещи бенефициенти на ПОС 2021-2027 г., все още са в процедури по обжалване. В рамките на едната оставаща година за изпълнение на НПВУ е абсолютно невъзможно да бъдат реализирани на терен инвестиции в пречиствателни станции, водопровод и канализация. Поради тази причина ПОС 2021-2027 осигури възможност за тяхното изпълнение в рамките на допустимото наддоговаряне на финансовия ресурс по Приоритет 1 „Води“. Предходните два програмни периода показаха, че ако по програмата като цяло няма поне 20% наддоговаряне и особено в рамките на приоритет „Води“, реално не могат да се изпълнят на 100% индикаторите, заложили в програмата за съответното финансиране.

След това заместник-председателят на КН на ПОС 2021-2027 г. представи предложението за изменение на някои от целите по програмните индикатори по Приоритет 1 „Води“. Тя посочи, че основната промяна се дължи в прецизиране на стойностите на индикаторите, поради факта, че при програмирането в края на 2021 г. и началото на 2022 г. УО е разполагал с обобщени данни. Все още липсваха данни от окончателното преброяване на населението от НСИ, както и нямаше реални проектни предложения по приоритет „Води“ с посочени стойности на индикаторите от всеки бенефициент. В тази връзка е предложената промяна на показателя за краен продукт RCO32 Нов или подобрен капацитет за пречистване на отпадъчни води.

По отношение на показателя за резултат RCR41 Жители, свързани към подобро обществено водоснабдяване се предлага изменение, поради факта, че е програмирана висока стойност, отчитайки бъдещата инвестиция на Столична община, определена на база населението. УО обаче вижда как напредва подготовката на проектното предложение и че кандидат-бенефициентът Столична община ще даде много по-голям акцент на канализация и отвеждане за пречистване, отколкото на водопроводи. Поради тази причина е предложено намаление на стойността на показател RCR41 Жители, свързани към подобро обществено водоснабдяване. По отношение на показател RCR42 Жители, свързани към поне вторично пречистване на отпадъчни води е предложено завишение на стойностите, като УО се надява бенефициентите на програмата да работят усилено и действително да се изгради всичко, което

е включено в рамките на проектите, както и да няма непредвидени обстоятелства подобни на кризата с Covid-19, хиперинфлация и др.

В рамките на Приоритет 2 „Отпадъци“ се предлага включване на нова допустима интервенция, която следва да оптимизира процесите за управление на битовите отпадъци в общините. Това е предложение е от страна на общините, като основен акцент в новата мярка е въвеждането на схемата „Плащаш, колкото изхвърляш“. **Г-жа Симеонова** отбеляза, че България е последната държава, която следва да измени формирането на такса „смет“ така, че който е съвестен жител и изхвърля разделно своите отпадъци, т. е. участва минимално във формирането на смесения битов отпадък, съответно с минимална стойност следва да участва във формирането на общата такса „смет“. Предоставяйки възможност за подпомагане общините чрез предложението за изменение на програмата, УО счита, че ще облекчат в известна степен общините при последващото прилагане на новите модели, разработени по другия проект BG16FFPR002-2.001-0001 „Модели за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци от общините в България“ с бенефициент НСОРБ.

На следващо място с предложението за изменение на програмата по Приоритет „Отпадъци“ е извършена техническа ревизия на код 38.21 Рециклиране на материали, във връзка с изменената Класификация-КИД-2025. УО е специфицирал текстовете в предлаганото изменение на програмата във връзка с новите финансови инструменти и териториалната им насоченост, тъй като в края на 2024 г. беше подписано Споразумение за финансиране с „Фонд мениджър на финансовите инструменти в България“ ЕАД. Извършена е и корекция във връзка с изменения подхода ВОМР, тъй като в началото на периода след одобрението на програмите през 2022 г. беше прогнозиран като многофондов подход за ВОМР. След това с прието постановление от МС в края на 2024 г. беше изменен начина на реализиране на подхода ВОМР, при който вече средствата от бюджета на ПОС 2021-2027 г. ще са под формата на допълващо финансиране на ВОМР подхода, който основно ще се финансира със средства от ЕС чрез водещият инструмент за финансиране в рамките на МЗХ - Стратегическия план за развитие на селските райони 2023- 2027 г.

В предложеното изменение на програмата, което ще се подложи на гласуване от състава на КН, в Приоритет 2 „Отпадъци“ е предвидена финансовата подкрепа за общините за създаване на технически възможности за прилагане на принципа „Плащаш, колкото изхвърляш“ и за създаване на допълнителна материална обезпеченост за повишаване мотивацията на гражданите да използват все повече разделно събиране на отпадъци. УО счита, че общините имат неоползотворен ресурс и възможности сами да изграждат системи за разделно събиране извън вече изградените системи за разделно събиране от организациите по оползотворяване на определени видове отпадъци.

По отношение на предложените изменения в целевите стойности на показатели са извършени корекции, които са свързани с посочените стойности от проектните предложения. В случая става въпрос за показател RCO34 Допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъци. Ревизирането на стойностите е във връзка изцяло новите морфологии, представените от бенефициентите на програмата и данните, с които УО реално разполага от проектите.

След това **главният директор на ГД ОПОС** премина към представяне на предложеното изменение на програмата в Приоритет 3 „Биологично разнообразие“. Предлага се да се разшири обхватът на допустимите мерки, които са в Natura 2000 и извън Natura 2000. Специфицирани са текстове, свързани с демаркацията и допълняемостта на мерките между отделните източници на финансиране. В първата версия на ПОС 2021-2027 г. е представена ясна демаркация за мерките, които ще се изпълняват по НПВУ и мерките, които ще изпълняват по програмата. В предложените изменения се нанасят ревизии в точка „Синергия и допълняемост“ в посока отпадане текстовете за НПВУ, предвид прехвърлянето на инвестиция

C5I1, договорена в рамките на НПВУ, към ПОС 2021-2027 г. чрез включване на нова мярка „Разработване на специфични цели за защитените зони от мрежата Натура 2000 и подкрепа за развитие и управление на екосистемните услуги и оценка на състоянието на елементите на зелената инфраструктура“.

По отношение на мярката, която касае процедурата за предоставяне на БФП за зоологическите градини е предложено да се допълни възможността за образователни и консервационни дейности в рамките на проектните предложения, които ще подадат общините. В предложеното изменение на програмата е включен и допълнителен текст за допустимост на предоставяне на финансов ресурс за обезпечаване закупуването на моторни превозни средства (МПС) на дирекциите на националните паркове (ДНП). ДНП редовно докладват в МОСВ необходимостта от засилване борбата с браконьерството и по-засилен контрол и мониторинг на територията на националните паркове, което без съответните МПС е невъзможно. Предложена е корекция и в този приоритет по отношение на новите условия в подхода WOMP, а именно предоставяне на допълващо финансиране на средствата на ПОС 2021-2027 г. спрямо средствата от Стратегическия план за развитие на селските райони 2023- 2027 г., които са факт след приемане на постановлението от МС от края на декември 2024 г.

По отношение предложеното изменение в целевата стойност на индикаторите по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ са извършени малки корекции, поради факта, че УО установи допусната техническа грешка при формирането на първоначалната стойност на индикатор RCO 37, а именно два пъти се отчитат едни и същи територии, които са включени в обхвата едновременно на две мерки от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000, а именно – мярка 35 се включва изцяло в обхвата на мярка 33. За да се избегне това припокриване и да не се отчитат двойно едни и същи площи, общата стойност на целевите площи по Националната рамка е намалена с целевите площи на мярка 35-та от НРПД.

След това **г- жа Симеонова** премина към представяне на предложенията за изменение на програмата в Приоритет 5 „Въздух“. Предложеното изменение е свързано с минимално разширяване обхвата на допустимите дейности, поради необходимостта от транспониране на влязлата през 2024 година нова Директива относно качеството на атмосферния въздух и за почист въздух за Европа. Предложено е да се включи като допустима интервенция подкрепа за изменения в Закона за чистотата на атмосферния въздух и съответната подзаконова нормативна база, разработване на пътни карти по Директива (ЕС) 2024/2881 към мярката за Разработване/ актуализация на стратегически/ програмни/ планови/ аналитични документи във връзка с КАВ. По отношение на финансовото разпределение е предложено прецизиране по кодовете за интервенции във връзка с предоставените средства по подхода за Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ).

Предложената ревизия в междинната стойност 5.2 Жилища с подменени отоплителни устройства на твърдо гориво е с цел коригиране на техническа грешка, тъй като в хода на програмирането през 2022 г. общата стойност на индикатора от 4590 жилища с подменени отоплителни устройства е заложен като междинна стойност. УО се надява на успешното изпълнение на проектите от бенефициентите по този приоритет, с което дори ще се надхвърли посочената целева стойност на показателя. В последващо изменение тази стойност би могла да бъде допълнително актуализирана, но към настоящия момент изпълнението на проектите е в начален стадий.

Г-жа Симеонова премина към предложенията за изменение в целевите стойности по показатели за Приоритет 6 „Техническа помощ“ на програмата. Измененията са в посока ревизиране на стойностите, за да се отрази правилно разпределението между категориите региони, като за единия показател се предлага и увеличаване на целевата стойност. Ако УО действа със същата скорост, както през първите две години, ще има възможност да се изпълнят

по-амбициозни стойности на показателите, свързани с обучени служители на (потенциални) бенефициенти/партньори и др.

Министър Манол Генов се обърна за коментари и предложения към състава на КН. Думата за изказване беше взета от **г-жа Гургана Митрева, Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ (ДАБДП)**, която се извини, че поради технически проблеми поканата за заседанието не е получена навреме в агенцията, поради което становището им е изпратено със закъснение. Същото е отбелязано като неприето в представената съгласувателна таблица, със съответните мотиви на МОСВ. **Г-жа Митрева** представи становището и предложението на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ за добавяне на възможност за изграждане на зони с ограничение от 30 км/ч при изменението на програмата. Въвеждането на зони с ниски емисии в градове, където качеството на въздуха е нарушено и трафикът е значителен, става все по-популярно като стратегия с голям потенциал за намаляване на зависимостта от моторни превозни средства и предлагане на чисти и достъпни алтернативи за придвижване. Въпреки това, за да се смекчи въздействието на климатичните промени, е необходимо да се прилагат цялостни решения за управление на трафика, които не само ограничават достъпа на определени видове автомобили, но и насърчават развитието на устойчиви форми на мобилност, както и намаляването на употребата на моторни превозни средства. **Г-жа Митрева** допълнително подчерта, че създаването и обособяването на зони трябва да се основава на цялостно транспортно комуникационно планиране и оценка на транспортните потоци, включително моторизирания, пешеходния и велосипедния транспорт. С оглед на целите на нискоемисионните зони, които са насочени към регулиране на транспорта и трафика, посочи тя, ограничаването на достъпа не може да бъде механично и изолирано. То трябва да бъде съчетано с допълнителни мерки, като контрол на скоростта и подобряване на условията за движение на велосипедисти и пешеходци. Освен това, инфраструктурата трябва да бъде подобрена, за да насърчава водачите на моторни превозни средства да намалят скоростта и да се постигне по-равномерно движение на трафика. Изброените мерки са напълно съвместими с концепцията за зона с ограничение от 30 км/ч, а двата типа зони предлагат общи предимства. Тя допълни, че двата типа зони регулират поведението на участниците в движението с цел подобряване на безопасността и намаляване на рисковете, особено за уязвимите пешеходци и велосипедисти. От екологична гледна точка, и двете зони допринасят за намаляване замърсяването на въздуха. Зоните с ниска скорост могат да доведат до по-ниски емисии чрез насърчаване на по-бавно и равномерно придвижване, докато зоните с ниски емисии ограничават достъпа на най-замърсяващите превозни средства. В заключение **г-жа Митрева** призова членовете на КН да вземат предвид предложението на ДАБДП при окончателното одобрение на промяната в програмата.

Председателят на КН на ПОС 2021-2027 г. министър Манол Генов отговори, че е взето предвид становището на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“, като представител на дирекция „Опазване чистотата на въздуха“ в МОСВ ще има възможността да изрази становище и аргументи по предложените мерки. Той направи уточнение, че предвид множеството коментари предложението по-скоро е предмет на интервенция от страна на Програма „Развитие на регионите“. Информира, че по ПОС 21-27 са предвидени средства за изграждане на нискоемисионни зони, но не е възможно да бъде осигурено финансиране и за изграждане на велоалеи и друга инфраструктура за ограничения на скоростта. **Министър Генов** посочи, че съществуват различни мнения и противоречия по отношение задръстванията и ограничението на скоростта, които водят до увеличаването на фините прахови частици във въздуха.

Думата за изказване беше взета от **г-жа Галя Йорданова, представител на дирекция „Опазване чистотата на въздуха“ (ОЧВ) в МОСВ**. **Г-жа Йорданова** се обърна към членовете на КН като изрази принципна подкрепа на политико-правещата дирекция „Опазване чистотата на въздуха“ за мерките, свързани със зоните с ниски емисии. Мерките са ефективни

за намаляване на замърсяването, тъй като позволяват ограничаване на достъпа на високоемисионни моторни превозни средства до определени места в общината. Това ще спомогне за намаляване на емисиите от транспорта, които са един от двата основни източника на замърсяване на въздуха. В този контекст, дирекция ОЧВ подкрепя въвеждането на мярката за зона с ниски емисии, която е призната за ефективна мярка за намаляване на първичните източници на замърсяване от моторните превозни средства чрез ограничаване на техния достъп. **Г-жа Йорданова** отбеляза, че дирекция ОЧВ е изразила становище към УО за индикации от други общини относно изграждането на зони с ниски емисии, в допълнение на Столична община и Пловдив, които са бенефициенти в момента. Ако има възможност за разширяване на тази мярка, е важно да се предостави възможност и на други общини да я приложат първо нея, тъй като тя е основна за реалното намаляване на емисиите. Дирекцията не е против мерките, свързани с безопасността на движението или осигуряването на различни видове мобилност в рамките на общините, но като отговорна за политиките относно намаляването на източниците на замърсяване, счита за водещи тези, които са насочени към намаляване на първичните източници.

Председателят на КН даде думата на **г-жа Симеонова**, която допълни, че препоръчаните от ДАБДП мерки ще бъдат обсъдени подробно с колегите от Програма „Развитие на регионите“. С тяхна помощ ще може да се реализират част от тях, които не са предвидени по ПОС в рамките на Приоритет 5 „Въздух“. Отбеляза, че те могат да бъдат интегрирани в някои от техните процедури, така че да се осигури допълняемост на инвестициите в една и съща посока.

Г-жа Симеонова посочи, че когато общините осъзнаят необходимостта от въвеждане на зона с ниски емисии в своите програми за управление на качеството на въздуха и това бъде признато и прието от обществото в лицето на съответните общински съвети като реална възможност, УО е готов да обсъди и дискутира добавянето на нови общини към вече определените София и Пловдив. Тя обърна внимание, че към момента няма такава инициатива в общинските програми за качество на въздуха, нито такава е изведена в проведените социологически проучвания от общините бенефициенти по приоритет Въздух, направени при подготовката на проектните им предложения по цитирания приоритет на програмата през 2023 г. **Г-жа Симеонова** отбеляза, че УО остава на разположение до края на програмния период и изрази надежда в бъдеще да се появи възможност и други общини да извършат необходимите анализи и да получат съгласие на общинските си съвети за въвеждане на зона с ниски емисии, което изцяло зависи от тяхната проактивност.

Министър Манол Генов даде думата на **г-н Николай Василев**, началник отдел „Стратегии и планиране в горското стопанство“, дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия“ в Министерство на земеделието и храните. **Г-н Василев** отправи въпрос към представителите на Европейската комисия относно измененията на индикаторите и възможността за преразглеждане на някои индикатори, които не могат да бъдат постигнати с наличния финансов ресурс. Такъв подход се използва в програма LIFE за индикатори, бюджетирани през 2018-2019 г., например индикаторите за площ. Той изтъкна като причини пандемията от Covid-19, войната в Украйна и скокът на инфлацията в България, значителното нарастване на минималната работна заплата в страната, които също са довели и до увеличаване на разходите за единица площ.

Думата беше дадена на **г-н Жолт Зоколай**, заместник-началник на отдел „България, Унгария и Словения“, Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“, Европейска комисия. **Г-н Жолт Зоколай** уточни, че отговорът е отрицателен относно възможността за увеличаване на финансирането на програмата поради нарастващите

разходи за труд. Допълни, че програмата разполага с одобрен бюджет за седем години, който представлява финансовата рамка.

Думата за изказване беше взета от **г-жа Донка Михайлова, заместник - председател на УС на НСОРБ**. **Г-жа Михайлова** изрази положителната оценка на НСОРБ относно включване изграждането на съоръжения в общините с население между 5 и 10 хиляди екв. жители в програмата в Приоритет 1 „Води“. **Г-жа Михайлова** отбеляза, че НСОРБ оценява подкрепата на УО за предложението за разширяване на възможностите по отношение прилагането на новия метод на изчисляване на такса „Битови отпадъци“ и изрази надежда, че след седем години отлагане приемането на необходимата законова регулация, при осмото разглеждане съответната нормативна уредба ще бъде одобрена. **Г-жа Михайлова** отбеляза, че е важно да се разреши закупуването на доставки за съдове и превозни средства, както и на зелени острови за поставяне на контейнерите за разделно събиране и призова членовете на КН да подкрепят предложението на НСОРБ, включено от УО в общия набор предложения за изменения на програмата.

Г-жа Михайлова продължи изказването си, като представи предложение, възникнало в хода на съгласуване с общините и получено след изтичане срока за предложения. НСОРБ предлага да се разширят възможностите по Приоритет 5 „Въздух“, като освен закупуването на климатици, да се предоставят възможности за закупуване и на електрически превозни средства за нуждите на общинския градски транспорт на 21 бр. общини с нарушено КАВ, бенефициенти на програмата по приоритет Въздух в настоящия програмен период. Тя уточни, че това е важна тема за общините, които все повече се нуждаят от разширяване на дейностите по закупуването на електрически автобуси. Предложението е постъпило от по-големите градове, които оценяват досегашното прилагане на мярката като силно ефективно и положително.

Председателят на КН даде думата на **г-н Жолт Зоколай от Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“, Европейска комисия**.

Г-н Зоколай благодари за проведените консултации с ЕК, която предоставя възможност да се изяснят някои въпроси. Той отбеляза, че програмата включва изпълнението на мащабни проекти, което от своя страна увеличава риска за спазване на сроковете. **Г-н Зоколай** посочи, че в предходния програмен период се наблюдават сериозни закъснения в изпълнението на определени проекти в секторите „отпадъци“ и „води“. Този факт, съчетано с кризите в управлението на страната, беше преодолян посредством нормативни изменения, давайки възможност България да минимизира риска от загуба на средства. Той обърна внимание, че всички трябва да са подготвени, че това може да не се осъществи в настоящия програмен период. **Г-н Зоколай** информира, че с обявените процедури за набиране на проектни предложения са обхванати 82% от бюджета на програмата, което е много положително. Договорените средства за програмата достигат приблизително 49% от обявения ресурс на програмата, но към момента са верифицирани само 1,2 % от бюджета на програмата. **Г-н Зоколай** отправи благодарност към УО и България за предложените допълнителни мерки, като някои от проектите са част от НПВУ и насърчи започването на реалното им изпълнение. **В заключение, г-н Зоколай** обърна внимание, че е необходимо значително увеличаване на верифицираните и платени разходи, за да се предотврати загуба на средства в следващите години.

Поради липса на други коментари, **Министър Генов** предложи на състава на КН да гласува следното решение: **Комитетът за наблюдение на „Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. одобрява изменение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. като дава мандат на Управляващия орган при необходимост да отразява становища и коментари до одобрение на изменението на програмата от Европейската комисия, както и да изпрати уведомление за същото до състава на Комитета за наблюдение на „Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.**

Членовете на Комитета бяха помолени да гласуват „за“, „против“ и „въздържал се“. От присъстващите членове с право на глас, всички членове гласуваха „за“, г-н Николай Василев, дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия“ в МЗХ гласува „въздържал се“, с което решението беше прието.

Министър Генов предложи на членовете на КН направеното от г-жа Михайлова - заместник - председател на УС на НСОРБ, предложение за разширяване на възможностите по приоритет „Въздух“ с включване на възможността за закупуване на електрически превозни средства за градския транспорт да се гласува отделно и да се включи към тази точка от дневния ред.

Зам. - председателят на КН прочете на състава на КН следното решение, което да бъде подложено на гласуване: **КН на ПОС 2021-2027 г. дава мандат на Управляващия орган да допълни текст в рамките на предложенията за изменение на ПОС 2021-2027 г., с който да се създаде възможност за подкрепа при закупуването на електрически превозни средства за нуждите на общинския градски транспорт, което да бъде обективизирано в последващо изменение на програмата по чл. 24 от Регламент (ЕС) 2021/1060.**

Членовете на Комитета бяха помолени да гласуват „за“, „против“ и „въздържал се“. От присъстващите членове с право на глас, всички членове гласуваха „за“, **представителят на дирекция „Опазване на чистотата на въздуха“ в МОСВ** гласува „въздържал се“, с което решението беше прието.

Председателят на КН премина към обсъждане на трета точка от дневния ред: **Проект на изменение на методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Природосъобразни мерки за превенция и управление на риска от наводнения“ по Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. (одобрени на пето заседание на Комитета, проведено на 12.03.2024 г.)**

Думата беше дадена на заместник- председателя на КН на ПОС 2021-2027 г., която уточни, че предложеното изменение е на критерии, които вече са одобрени от Комитета през предходната година. **Г-жа Симеонова** уведоми, че в рамките на нормативно определения срок до 26.02.2025 г. за представяне на становища от състава на Комитета по изпратените документи, са получени коментари и предложения от г-жа Катерина Раковска, представител на ВВФ. Становището на МОСВ е отразено в изпратената съгласувателна таблица.

Тя подчерта, че причините за настоящото изменение, са свързани с това, че през миналата година подходът на УО е бил консервативен по отношение методиката и критериите за оценка на проектни предложения по процедура „Природосъобразни мерки за превенция и управление на риска от наводнения“. Към онзи момент УО се е придържал стриктно към това проектните предложения да отговарят изцяло на концепциите, представени в Регионалните съвети за развитие в рамките на ИТИ подхода.

Г-жа Симеонова отбеляза, че от страна на УО бяха поканени всички 31 общини, които в своите концепции за Интегрирани териториални инвестиции са подали концептуална необходимост от проектно предложение във връзка с управление на риска от наводненията. 28 общини са се отзовали на проведените срещи в четири последователни дни, на които имаше осигурено участие и на служители от дирекция „Управление на водите“ в МОСВ и представители на Басейновите дирекции. **Тя** уточни, че в хода на тези разговори е станало ясно, че когато общините са разработвали своите концепции за Интегрирани териториални инвестиции, не са имали съгласувана визия по отношение на ефективността на планираните дейности. В резултат на проведените работни срещи се оказва, че след разглеждане на идейните им ИТИ концепции и провеждане на предварителни съгласувания с Басейновите дирекции, е необходимо обхватът на инвестицията по ПОС 2021-2027 г. да се разшири, тъй като наличните

КИТИ често не отчитат всички препоръки в Плановете за управление на риска от наводнения. В тази връзка, за постигане на целите на бъдещата процедура по приоритет „Риск и изменение на климата“ е необходимо да се предостави възможност на бенефициентите да преразгледат и коригират някои от планираните в концепциите за ИТИ дейности, с цел гарантиране на оптимален ефект от направените инвестиции. По този начин ще се позволи реално отразяване на всички препоръки, предоставени от Басейновите дирекции във връзка с предстоящите за разработване проектни предложения, както и на предвижданията на проектантите, които вече работят по разработване на техническите проекти.

В заключение, беше отбелязано, че предефинираните бенефициенти са 31 бр. общини по тази процедура, като посредством разширяването на критериите и методиката за оценка на проектните предложения се обхващат всички инвестиционни намерения, споделени по време на проведените работни срещи с представителите на общините, дир. УВ и БД. **Г-жа Симеонова** информира, че е обсъдена в детайли важноста на зелените мерки в рамките на проектните предложения за превенция и управление на риска от наводнения. Зелените мерки са основен акцент в настоящия програмен период, в контекста, на който УО се надява съчетаването на зелени и сиви мерки да доведе до още по-добри резултати в места на интервенция, с оглед намаляване на риска от наводнения.

Министър Генов даде думата на **г-жа Донка Михайлова, заместник -председател на УС на НСОРБ**: Тя подкрепи предложението на УО за по-гъвкав подход по отношение на цитираните мерки и определи ИТИ подхода като много интересен и перспективен, обединяващ общините, бизнеса и гражданския сектор. **Г-жа Михайлова** сподели, че очаква първите стъпки да не бъдат лесни. Изрази подкрепата на НСОРБ за изпълнение на зелени мерки и изрази притеснението на сдружението, че в хода на оценка на проектните предложения съществува риск да се пренебрегнат определени фактори. Очакването на НСОРБ е да бъде търсен разумен баланс. **Г-жа Михайлова** обърна внимание, че по ПОС се изискват само технически проекти, докато по Програма „Развитие на регионите“ се очаква да е инженеринг с възможност за идейни проекти, което в определени случаи може да доведе до нарушаване технологията на даден инвестиционен проект. Тя отбеляза, че поканите за набиране на проектни предложения по двете програми се разминават по време, предполагайки възпрепятстване на технологичния процес, в случаите, в които следва да се координират два проекта със застъпващи се територии.

Министър Генов отбеляза, че предложенията ще бъдат коментирани и с Управляващия орган на програмата за развитие на регионите. **Той** поясни, че изисквания за технически проекти са заложили, защото едно идейно предложение може да не бъде достатъчно конкретно. В този процес са ангажирани и служители от основния контролен орган Басейновите дирекции, от МЗХ и дирекция „Управление на водите“ в МОСВ, при която могат да възникнат допълнителни несъответствия. **Той** каза, че ще се проведат необходимите работни разговори с Програма „Развитие на регионите“, за да бъдат дадени точни указания.

След приключване на дискусиата, **Министър Генов** премина към гласуване на следното решение: **КН на ПОС 2021-2027 г. одобрява изменение на методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Природосъобразни мерки за превенция и управление на риска от наводнения“ по Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“ на „Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.**

Членовете на Комитета бяха помолени да гласуват „за“, „против“ и „въздържал се“. От присъстващите членове с право на глас, всички членове гласуваха „за“, с което решението беше прието.

Министър Генов премина към последна 4-та точка от дневния ред: Представяне на информация за изпълнението на финансовите инструменти по „Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. в изпълнение на чл. 12, ал. 1, т. 16 от ПМС № 302/2022 г.

Председателят на КН даде думата на **г-жа Силвия Никова, представител на „Фонд мениджър на финансовите инструменти“ ЕАД (ФМФИБ)**, която да представи информация за изпълнението на финансовите инструменти по „Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. в изпълнение на чл. 12, ал. 1, т. 16 от ПМС № 302/2022 г.

Презентацията е достъпна на следния адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/opos/node/17379>

Г-жа Никова обърна внимание, че по предварителна оценка на програмата, изготвена през 2021 г. е идентифициран потенциал за прилагане на финансови инструменти (ФИ) по Приоритет „Води“, Приоритет „Отпадъци“ и Приоритет „Въздух“ на ПОС 2021-2027 г. През 2023 г. е изготвена актуализация на предварителната оценка, която предвиждаща прилагането на финансови инструменти по Приоритет „Води“ и Приоритет „Отпадъци“ на програмата.

Г-жа Никова откри основните елементи на предварителната оценка:

- размер на приноса от ПОС 2021-2027 за финансови инструменти и очакван ефект на лоста;
- предвидените финансови продукти, включително евентуалната необходимост от диференцирано третиране на инвеститорите;
- целева група крайни получатели;
- очаквания принос на финансовия инструмент за постигането на специфичните цели.

Тя уведоми членовете на комитета, че в рамките на сектор „Води“ се предвиждат дългови финансови инструменти за финансиране със споделяне на риска и гаранции, включително в комбинация с БФП в две операции, с бюджет 20 млн. евро. Целевите крайни получатели са допустими кандидати по процедури за БФП по ПОС 2021-2027 г., с фокус върху опериращите в агломерации с над 10 000 екв. ж. в областите в страната, които съвпадат с обособените територии на консолидираните ВиКО, със завършен РПИП, включително и други, които могат да бъдат определени като допустими крайни получатели по програмата.

Г-жа Никова премина към представяне на параметрите на финансовия инструмент в сектор „Отпадъци“, където се предвижда също дългов финансов инструмент със споделяне на риска, включително и в комбинация в две операции с БФП. Тя посочи, че се предвижда покриване на заем за собственото участие при проекти с комбинирано финансиране с БФП за инфраструктура за управление на битовите отпадъци. Бюджетът на финансовия инструмент е 15 млн. евро. Целевите крайни получатели са общини (и техните общински предприятия) от РСУО по Приложение № 8 от НПУО 2021-2028 г., както и предприятия – икономически оператори, извършващи дейности по рециклиране на отпадъци.

Г-жа Никова посочи, че финансовия инструмент в сектор „Води“ ще допринесе за целите, които следва да се постигнат с изпълнение на проектите, финансирани с БФП, насочени към нов или подобрен капацитет за пречистване на отпадъчни води, жители, свързани към подобро обществено водоснабдяване и жители, свързани към поне вторично пречистване на отпадъчни води. Финансовия инструмент в сектор „Отпадъци“ ще допринесе за увеличаване на капацитета за рециклиране на отпадъци, като размерът на подкрепата за постигане на тази цел ще бъде по-голям в по-слабо развитите региони.

В края на презентацията, **г-жа Никова** представи на КН актуалния етап на изпълнение на инструмента. **Тя** отбеляза, че през месец декември 2024 година между ФМФИБ и УО на програмата е подписано Споразумение за финансиране, с което е дадено начало изпълнение на финансовите инструменти по програмата, в резултат, на което в периода 22.01.2025 – 05.02.2025 г., ФМФИБ е провел пазарни консултации с цел привеждане на структурата на финансовите инструменти по Приоритет „Води“ и по Приоритет „Отпадъци“, в съответствие

с пазарните нужди и подходящите механизми за изпълнение. Пазарните консултации се провеждат по реда на чл.44 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) с потенциални заинтересовани страни по отношение на основните параметри и характеристиките на ФИ.

Г-жа Никова уведоми, че в резултат на изготвен доклад с обобщена информация за резултатите от проведените пазарни консултации, предстои разработване на пълен пакет документи за процедури за възлагане на изпълнението на инструментите, в съответствие с приложимото право, включително по отношение на приложимите режими на държавни помощи и Закона за обществените поръчки.

Министър Генов благодари на **г-жа Никова** и даде думата на **г-н Жолт Зоколай** от **Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“**, **Европейска комисия**. **Г-н Зоколай** попита кога предстои финансовите инструменти по ПОС 2021-2027 г. да излязат на пазара, тъй като те придобиват все по-голямо значение за бъдещето на Кохезионните фондове. **Той** отбеляза, че средствата, които се влагат в тези финансови инструменти ще служат като буфер за по-нататъшното финансиране на проектите. **Г-н Зоколай**, помоли да се коментира дали има предварително определени бенефициенти и дали те решават кой от тези финансови инструменти да използват.

Г-жа Никова обясни, че в момента тече процес на подготвяне на документите за провеждане на процедури по ЗОП за избор на финансови посредници. **Тя** обясни, че процесът може да отнеме няколко месеца, което влияе върху скоростта на стартиране на инструментите и по двата приоритета. **Г-жа Никова** отбеляза, че при успешно проведени процедури по ЗОП, в рамките на 2025 г. двата инструменти ще бъдат достъпни на пазара и че финансовите инструменти ще са достъпни за всички бенефициенти по двата приоритета Води и Отпадъци и те сами могат да избират дали и как да ги използват.

След изчерпване на дискусиата по последната точка от дневния ред, министър Генов благодари на всички членове и наблюдатели в Комитета за наблюдение на ПОС за участието им, както и за ползотворните дискусии и обсъждания, и закри осмото заседание.

ВЗЕТИ РЕШЕНИЯ:

- 1. Комитетът за наблюдение на „Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. одобрява изменение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. като дава мандат на Управляващия орган при необходимост да отразява становища и коментари до одобрение на изменението на програмата от Европейската комисия, както и да изпрати уведомление за същото до състава на Комитета за наблюдение на „Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.;**
- 2. Комитетът за наблюдение на „Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. дава мандат на Управляващия орган да допълни текст в рамките на предложенията за изменение на ПОС 2021-2027 г., с който да се създаде възможност за подкрепа при закупуването на електрически превозни средства за нуждите на общинския градски транспорт, което да бъде обективизирано в последващо изменение на програмата по чл. 24 от Регламент (ЕС) 2021/1060;**
- 3. Комитетът за наблюдение на „Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. одобрява изменение на методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ**

**„Природосъобразни мерки за превенция и управление на риска от наводнения“ по
Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“ на „Програма „Околна среда“ 2021-
2027 г.**

Списък на присъствалите:

Членове и заместници в Комитета за наблюдение:

1. Манол Генев – Министър на околната среда и водите и Председател на Комитета за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.;
2. Галина Симеонова – Главен директор на главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“ и заместник-председател на Комитета за наблюдение;
3. Марта Цветкова – началник отдел „Програмиране и планиране“ в Главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“;
4. Лъчезар Захариев – резервен член, началник отдел „Оценка на проекти и договаряне“ в Главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“;
5. Галя Йорданова – резервен член, главен експерт в отдел „Качество на атмосферния въздух“ в дирекция „Опазване чистотата на въздуха“;
6. Юмит Хюсеинова – резервен член, главен експерт отдел „Качество на атмосферния въздух“ в дирекция „Опазване чистотата на въздуха“;
7. Мария Бабукчиева – резервен член, държавен експерт в отдел "Управление на речните басейни" в дирекция „Управление на водите“;
8. Александър Иванов – резервен член, началник отдел „Битови, биоразградими и строителни отпадъци“ в дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“;
9. Магдалена Георгиева – изпълнителен директор на Предприятие за управление на дейностите по опазване на околна среда (ПУДООС);
10. Владислав Георгиев – резервен член, директор на дирекция „Административно-правно и финансово обслужване“ в ПУДООС;
11. Мадлена Станимирова – резервен член, директор на дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ в ИАОС;
12. Ангел Сираков– началник на сектор „Политики и програми за устойчив растеж“, дирекция „Централно координационно звено“, АМС;
13. Сюзан Зия – резервен член, държавен експерт, отдел „Стратегическо планиране и програмиране“ в дирекция „Централно координационно звено“, АМС;
14. Мариана Илиева – резервен член, главен експерт в отдел „Координация на политики“ в дирекция „Координация на политики и концесии“, АМС;
15. Лора Каменова – резервен член държавен експерт в дирекция „Стратегическо планиране“, отдел „Координация на процеса по планиране“;
16. Хилми Кушев – резервен член, държавен експерт, отдел „Мониторинг и верификация“, дирекция „Добро управление“;
17. Мария Веселинова – резервен член, началник на отдел „Държавни помощи от обществен интерес и финансови инструменти“, дирекция „Европейски въпроси и политики“ МФ;
18. Людмила Стойкова – резервен член, главен експерт в отдел „Стратегическо планиране и програмиране“, МРРБ;
19. Ралица Драгоева – директор на дирекция „Развитие, управление и проекти“, „Български ВиК Холдинг“ ЕАД;
20. Даниела Калайджийска – резервен член, държавен експерт в отдел „Програмиране“ на дирекция „Координация на програми и проекти“ на МТС;
21. Ангелина Димитрова-Стоянова – резервен член, главен експерт в отдел

„Програмиране“ в сектор „Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“, ГДЕФК;

22. Десислава Георгиева-Ушколова – резервен член, началник на отдел „Програмиране и договаряне“, Главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“;

23. Илка Гълъбова – резервен член, държавен експерт в дирекция „Програмиране, наблюдение и оценка“, ИАПО;

24. Елена Алексиева – резервен член, главен експерт в отдел „Програмиране и договаряне“, дирекция „Морско дело и рибарство“;

25. Николай Василев – началник на отдел „Стратегии и планиране в горското стопанство“, дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия, МЗХ“;

26. Марта Горанова-Янчовска – резервен член, главен експерт в отдел „Международни проекти“ в Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, МВР;

27. Александрина Димитрова – резервен член, началник отдел „Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници“, дирекция „Енергийни стратегии и проекти за устойчива енергийно развитие“;

28. Гергана Митрева – резервен член, държавен експерт в дирекция „Стратегии, анализи и оценки“, ДАБДП;

29. Д-р инж. Елена Рафаилова – главен експерт в дирекция "Горско стопанство" ИАГ;

30. Златина Дукова – член на Комисия за защита от дискриминация;

31. Христина Миронова – резервен член, главен експерт в отдел “Сметки в околната среда и енергетиката”, НСИ;

32. Силвия Никова – резервен член, старши експерт в отдел „Оперативни програми“, Управление „Финансови инструменти и оперативни програми“;

33. Донка Михайлова – заместник - председател на УС на Национално сдружение на общините (НСОРБ) и кмет на община Троян;

34. Десислава Стойкова – резервен член, юриконсулт на НСОРБ;

35. Райна Георгиева – резервен член, старши експерт в отдел „Безопасност и здраве при работа. Справедлив зелен преход и екология“;

36. Александър Загорев – конфедерален секретар на “Конфедерация на труда „Подкрепа“;

37. Илияна Павлова – директор, Център „Чиста индустрия“, Българска стопанска камара;

38. Красимир Дачев – заместник-председател на УС на Българска търговско-промишлена палата;

39. Доц. д-р Борислав Великов – член на Националния съвет на Асоциация на индустриалния капитал в България;

40. Николай Гошев – юриконсулт на Национален съюз на Трудово-производителните кооперации (НС на ТПК);

41. Ангел Гяуров – резервен член, представител на фондация „Земя завинаги“;

42. Стефан Савов – член на Сдружение „Експертен пул- България“;

Наблюдатели с право на съвещателен глас в Комитета за наблюдение:

1. Анна Мартинова-Петкова – изпълнителен директор на ИА ОСЕС;

2. Станка Рашкова – резервен член, началник на отдел „Програми на ЕС и други донорски програми“, дирекция „Национален фонд“, МФ;

3. Вероника Господинова – държавен вътрешен одитор в Звеното за вътрешен одит в МВР;

4. Йордан Тенев – резервен член, държавен одитор в дирекция „Одитни дейности по европейските земеделски фондове, Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“.

Представители на Европейската комисия ЕК:

1. Г-н Жолт Зоколай – заместник-началник на отдел "България, Унгария и Словения" в Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“, ЕК;
2. Г-н Петър Христов, програмен мениджър в отдел "България, Унгария и Словения" в Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“, ЕК.